

21.3.2014

Työryhmä osakeomistuksen julkisuudesta arvopaperien säilytysmallien laajentussa ja markkinarakenteiden yhdyntässä

Asettaminen

Valtiovarainministeriö on tänään asettanut työryhmän arvioimaan, miten arvopaperien säilytysmallien laajentuminen ja yhdyntävät markkinarakenteet voidaan mahdollisimman tarkoituksenmukaisella tavalla toteuttaa ottaen huomioon tärkeät osakeomistuksen julkisuuteen liittyvät näkökohdat sekä valmistelemaan arvopaperikeskusasetuksen (Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus arvopaperitoimituksen parantamisesta Euroopan unionissa ja arvopaperikeskuksista sekä direktiivin 98/26/EY muuttamisesta) voimaantulon johdosta tarvittavat lainsäädäntömuutokset.

Toimikausi

26.3. – 30.6.2014

Tehtävä

Työryhmän tehtävänä on ehdottaa tarpeellisia muutoksia lakiin arvo-osuusjärjestelmästä ja selvitystoiminnasta (749/2012), lakiin arvo-osuustileistä (827/1991), lakiin arvopaperitileistä (750/2012), osakeyhtiölakiin (624/2006) sekä muihin tarvittaviin lakeihin.

Työryhmän on otettava työssään huomioon erityisesti seuraavat tavoitteet:

- kansallisen lainsäädännön yhteensopivuus arvopaperimarkkinoiden avautumista ja kansallisten raja-aitojen poistumista koskevien arvopaperikeskusasetuksen säännösten ja tavoitteiden kanssa;
- yhteismarkkinoiden hyötyjen kanavoituminen suomalaisille markkinaosapuolille ja sijoittajille;
- suomalaisen arvo-osuusjärjestelmän mahdollisuus integroitua tehokkaasti EU-alueen arvopaperimarkkinoiden infrastruktuuriin;
- arvopaperien moniportaista hallintaa käyttävän sijoittajan sijoittajansuojan parantaminen arvopaperikeskukselle ja sen osapuolille asetettavien erotteluvaatimusten johdosta;
- hallitusohjelman mukainen tavoite arvopaperimarkkinoiden omistuksen julkisuuden ja läpinäkyvyyden säilyttämisestä vähintään nykytasolla; sekä

- pyrkimys löytää ratkaisu omistajatietojen keräämiseksi, säilyttämiseksi ja julkisena pitämiseksi mallilla, joka mahdollistaisi sen, että suomalaisten sijoittajien omistusta koskeva tieto voidaan pitää julkisesti saatavilla.

Työryhmän tulee työssään lisäksi:

- sovittaa arvopaperimarkkinalainsäädännön muutokset yhteen vastaavien verolakimuutosten kanssa kansainvälisten verotietojen vaihtamisen tukemiseksi;
- selvittää tarvetta ja mahdollisuuksia edellyttää suomalaiselta arvopaperikeskukselta piensijoittajille ilmaisen säilytyspalvelun tuottamista jatkossakin;
- ottaa huomioon EU:ssa valmisteilla oleva muutos direktiiviin 2007/36/EY osakkeenomistajan eräiden oikeuksien käyttämisestä julkisesti noteeratuissa yhtiöissä, jolla on tarkoitus velvoittaa arvopaperien säilyttäjät toimittamaan tiedot osakkeenomistajista arvopaperien liikkeeseenlaskijalle;
- ottaa huomioon komission ehdotus direktiiviksi rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen, jolla kumottaisiin voimassa oleva niin sanottu kolmas rahanpesudirektiivi (2005/60/EY), ja jossa ehdotetaan muun muassa jäsenvaltiolle velvollisuutta huolehtia siitä, että sen alueelle sijoittautuneet yhteisöt tai oikeussubjektit hankkivat riittävät, tarkat ja ajantasaiset tiedot tosiasiallisista omistajistaan ja edunsaajistaan ja pitävät niitä tietojalla; sekä
- selvittää piensijoittajien oikeutta tietynasteiseen yksityisyydensuojaan toisin kuin sisäpiiriläisillä tai muilla, esimerkiksi poliittisesti merkittävässä päätöksentekoaosemassa olevilla.

Työryhmän tulee laatia ehdotuksensa hallituksen esityksen muotoon.

Tausta

Komissio julkaisi ehdotuksen arvopaperikeskusasetukseksi maaliskuussa 2012. Ehdotuksen yleistavoitteena on lisätä markkinoiden luotettavuutta ja tehokkuutta erityisesti rajat ylittävissä selvityksissä, lyhentää arvopaperikauppojen selvittämiseen käytettävää aikaa ja vähentää selvitysriskiä. Komission arvion mukaan nykyinen epäyhtenäinen sääntely lisää rajat ylittävien selvitysten riskiä ja arvopaperien säilytysketjujen pituutta sekä aiheuttaa tehottomuutta.

Asetusta ei ole vielä hyväksytty, mutta asetusta koskevat niin sanotut trilogineuvottelut komission, jäsenvaltioita edustavan puheenjohtajavaltion ja Euroopan parlamentin välillä on käyty. Asetukseen tehdään kevään aikana teknisiä täsmennyksiä ja siitä laaditaan kieliversiot. Asetus tulee todennäköisesti voimaan syksyllä 2014.

Arvopaperikeskusasetuksessa säädettäisiin muun muassa arvopaperikeskuksen hallinnosta ja toiminnosta, johdon luotettavuudesta, toimintojen ulkoistamisesta ja riskienhallinnasta sekä arvopaperitapah- tumien nopeasta ja luotettavasta selvityksestä.

Asetus mahdollistaisi arvopaperikeskukselle palveluntarjonnan rajan yli kotivaltiosta tai sivuliikkeessä vastaanottavassa jäsenvaltiossa. Asetuksen liitteessä on yksilöity ydin- ja oheispalvelut, joita arvopaperikeskukset saisivat niin sanotun EU-passin nojalla tarjota. Arvopaperikeskuksille voitaisiin myöntää erityisperustein lupa tarjota rajoitetusti pankkipalvelutyyppeistä oheispalveluja. Arvopaperikeskusten välillä olisi myös oltava avoimet liittymät tapahtumien ja arvopaperien välittämiseksi arvopaperikeskuksesta toiseen.

Asetuksen mukaan arvopaperin liikkeeseenlaskija voisi jatkossa valita minkä tahansa EU:n jäsenvaltiossa tai kolmannessa maassa toimiluvan saaneen arvopaperikeskuksen arvopaperiensa liikkeeseenlaskupaikaksi. Valinnasta riippumatta yhtiön arvopapereihin sovellettaisiin jatkossakin yhtiön kotipaikassa voimassa olevaa yhtiölainsäädäntöä ja muuta siihen rinnastettavaa sääntelyä. Jäsenvaltioiden olisi laadittava luettelot kansallisen yhtiölainsäädännön keskeisimmistä ehdoistaan ja luettelot olisi toimitettava Euroopan arvopaperimarkkinaviranomaiselle (ESMA) julkaisemista varten.

Arvopaperikeskusasetus ei edellytä minkään tietyn arvopaperien säilytysjärjestelmämuodon käyttöä, sillä säännökset tunnustavat erilaiset säilytysmuodot.

Asetuksessa ei säädetä arvopaperiomistuksien viranomais- tai yleisöjulkisuudesta.

Kokoonpano

Puheenjohtaja	erityisasiantuntija Annina Tanhuanpää valtiovarainministeriö
Työryhmän jäsenet	neuvotteleva virkamies Armi Taipale valtiovarainministeriö
	tutkija Markus Tervonen oikeusministeriö
	Vice President, Corporate Legal Riikka Tieaho Nokia Oyj
	lakiasiainjohtaja Jorma Yli-Jaakkola Euroclear Finland Oy
	johtaja Janne Palvalin Nordea Pankki Suomi Oyj
Sihteeri	finanssineuvos Harry Leinonen valtiovarainministeriö

Työryhmä voi kuulla pysyviä asiantuntijoita sekä asettaa työnsä tueksi asiakohtaisia valmisteluryhmiä.

Valtiovarainministeriö asettaa erikseen seurantaryhmän seuraamaan ja arvioimaan työryhmän työtä osakeomistuksen julkisuuteen liittyvien ehdotusten osalta.

Elinkeinoministeri

Jan Vapaavuori

Osastopäällikkö, ylijhtaja

Pentti Pikkarainen

Jakelu
Tiedoksi

työryhmän puheenjohtaja, jäsenet ja sihteerit
oikeusministeriö
Nokia Oyj
Elinkeinoelämän keskusliitto EK
Euroclear Finland Oy
Nordea Pankki Suomi Oyj
Finanssialan Keskusliitto
valtiovarainministeriö